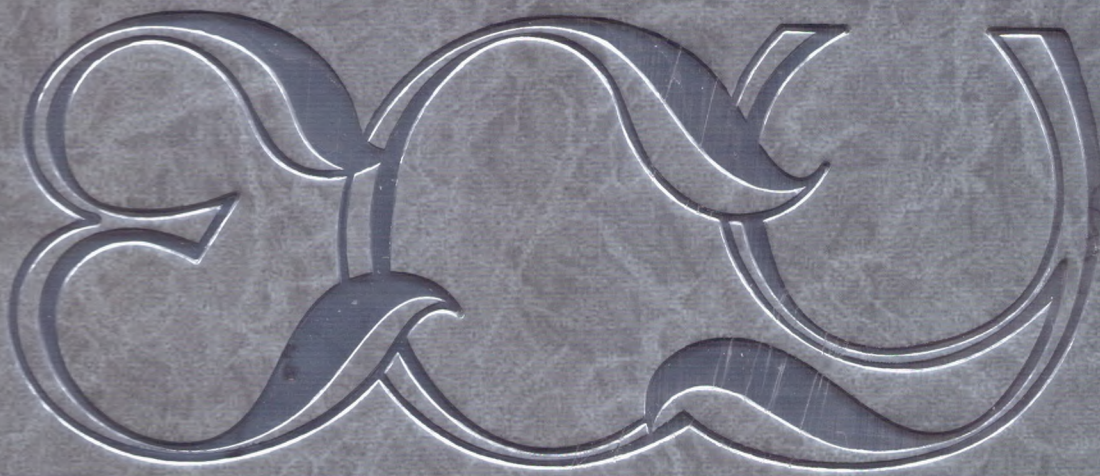

GU(474)

EB44

ЕК

ЧИТАЛЬНИЙ
ЗАЛ №1

94(474)
ЕБ44

Енциклопедія Сучасної України

Том 23

НГ – Ня

Київ-2021

ББК 92(4УКР)
УДК 030(477)
Е64

Енциклопедія Сучасної України – перше багатотомне видання про Україну у всіх вимірах від початку 20 століття до сьогодні. Енциклопедія подає цілісний сучасний огляд України в подіях, інституціях, установах, діяльності, поняттях, особах. Охоплює всі сфери життя України, відображає сучасні погляди на історичні події, постаті.

У двадцять третьому томі подано 2665 статей, 2711 чорно-білих та 385 кольорових ілюстрацій, 32 карти, 3 рисунки та 1 таблиця.

Розрахована на широке коло читачів.

Підготовку і видання XXIII тому Енциклопедії Сучасної України здійснено за кошти Цільової комплексної програми НАН України «Наукові основи функціонування та забезпечення умов розвитку науково-видавничого комплексу НАН України»

ISBN 966-02-2074-X
ISBN 978-966-02-9624-4 (Т. 23)

© Інститут енциклопедичних досліджень
Національної академії наук України

304 технологій у фіз.-енергет. системах, від 2019 – зав. каф. комп'ютер. фізики. Наук. дослідж.: теор. фізика, фізика низьких т-р, фіз. кінетика. Співавтор нового теор. напрямку в дослідж. конденсов. стану – анізотроп. систем теплових збуджень у надплин. гелію.

Пр.: Кинетика диффузионной моды в фонон-примесной системе растворов квантовых жидкостей $^3\text{He}-^4\text{He}$ // ФНТ. 1998. Т. 24, № 10; Creation of high-energy phonons from low-energy phonons in liquid helium // Phys. Rev. Lett. 1999. Vol. 82, № 7 (співавт.); Application of the theory of continuous media to the description of thermal excitations in superfluid helium // Phys. Rev. B. 2003. Vol. 67 (співавт.); Heat transfer in $^3\text{He}-^4\text{He}$ mixtures in cylindrical geometry // J. of Low Temperature Physics. 2017. Vol. 187, issue 3–4 (співавт.); Excitation of concentration and temperature fluctuations by vibrating bodies in superfluid $^3\text{He}-^4\text{He}$ solution // Low Temperature Physics. 2018. Vol. 44 (співавт.).

Т. Г. Віхтинська

НЕМЧЕНКО

Параскева Захарівна (1884, Херсонщина – 1960, Москва) – співачка (сопрано). Закін. С.-Петербур. консерваторію. 1919–20 – солістка Театру муз. драми в Петербурзі (нині С.-Петербур.), 1921–22 – Моск. театру муз. драми, 1923–26 – Великого театру у Москві, 1926–27 – Свердлов. опери (нині Єкатеринбург, РФ).

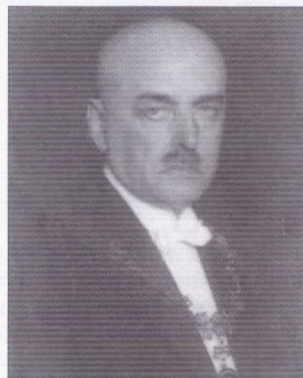

Партії: Купава («Снігуронька» М. Римського-Корсакова), Ярославна («Князь Ігор» О. Бородіна), Тетяна, Ліза («Святий Онегін», «Пікова дама» П. Чайковського), Повариха («Орлиний бунт» А. Пашенка), Маргарита («Фауст» Ш. Гюно), Аїда (одноім. опера Дж. Верді).

І. М. Лисенко

НЕМЧИЦЬКИЙ

Станіслав-Тадеуш (19. 09. 1872, м. Ярослав, нині Польща – 12. 05. 1943, Львів) – хімік-технолог. 1896 здобув докторат із хімії у Львів. ун-ті, 1912 – доктор. габлітацію з гігієни молока і науки про харч. продукти в Львів. вет. академії. 1910–12 – доц. хімії і математики Львів. ВШ ліс. госп-ва; 1914–18 – міський епідеміолог Львова; від 1919 – надзвич. проф., 1921–43 – звич. проф. і зав. каф. заг. хімії та гігієни молока, водночас 1922–23 – декан, 1923–25 – ректор, 1925–27 – проректор Львів. академії вет. медицини, за сумісн. 1923–31 – проф. фармацевт. хімії Львів. ун-ту. 1920–30 – в. о. співред. ж. «Przegląd Weterynaryjny». 1924–29 та 1930–36 – куратор б-ки Львів. академії вет. медицини. Наук. дослідж.: орган. і фармацевт. хімія, технологія перероблення молока.

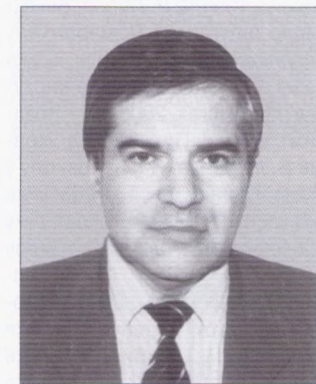
Пр.: Analiza miareczkowa: podręcznik do ćwiczeń praktycznych. Lwów, 1901; Bronisław Lachowicz: wspomnienie poświęcone // Chemik polski. 1903. Rok 3, № 13; Higiena mleka. Lwów, 1925; Witaminy: w świetle obecnego stanu nauki i ich znaczenie dla życia. Lwów; Warszawa, 1929; Pasteryzacja i stassanizacja mleka // Rozprawy biologiczne z zakresu medycyny weterynaryjnej rolnictwa i hodowli. 1931. T. 9; Oceny konkursowe czystości mleka // Rozprawy biologiczne z zakresu medycyny weterynaryjnej rolnictwa i hodowli. 1933. T. 11; Zagadnienie mleka w Polsce. Lwów, 1933; L'amelioration du lait et son dosage. Paris, 1936.

Л. О. Луцки

НЕНОВ

Іван Георгійович (07. 01. 1944, м. Ізмаїл Одес. обл.) – письменник, журналіст, перекладач. З походження болгарин. Канд. політ. н. (1997). Засл. журналіст України (1996). Чл. Нац. СП Болгарії (2003) та НСПУ (2013). Премія С. Олійника (2012). Дит. та юнац. роки пройшли в м. Болград (Одес. обл.). Закін. Тираспол. пед. ін-т (Молдова, 1970), ВПШ при ЦК КПУ (1976). У 1967–74 – на комсомол. роботі; від 1976 працював на Одес. телерадіокомпанії, де пройшов шлях від телекомунікатора до гол. ред. (1986–95) та заст. ген. дир. (1995–99), був автором телепрограм «Телевізійна приймальня», «Сімейний альбом», прямої радіопередачі «В будинку на Троїцькій»; 1999–2002 – 1-й секр. посольства України в Туркменістані; 2002–14 – гол. ред. г. «Одеські вісті» (цикл публікацій у рубриці «Не можу мовчати»); водночас – доц. каф. філос. та соц.-політ. наук Одес. регіон. ін-ту держ. упр. Нац. академії держ. упр. при Президенті України. Віце-президент Асоц. болгар. нац.-культур. т-в України (1995–98), неодноразово представляв інтереси укр.

болгар. діаспори на міжнар. форумах. Автор наук. праць з питань етнополітики та журналістики, зокрема монографії «Четверта влада» (О., 1997). З ініціативи Н. видана болгар. та гагауз. мовами Конституція України. Пише болгар., укр., рос., гагауз. мовами, йому належать повісті «Мостет на раздяля» (1993), «Попечителя» (1994; 1996), зб. новел та оповідань «Пролетно утро» (1996), романи «Разпръсна ти по света» (2003; 2008; укр. – Одеса), «Баша на бесарабските българи» (О.; Болград, 2018). Наскрізно у творчості Н. є тема миру і злагоди в Україні, лейтмотив – «Що згуртованіша діаспора, то міцніша держава». Володіє 11-ма мовами, перекладає з болгар., укр., турец., македон., туркмен. та румунської. Оpubлікував зб. туркмен. новел «Turkmen yazguylary» («Туркменські замальовки», Ашгабат, 2001; рос. і туркмен. мовами) та зб. новел народів Одещини «Сузір'я» (О., 2013; 9-ма мовами).

Літ.: Дихан М. Иван Ненов – талантливый писатель // Писатели болгарски в Украина. О., 1998; Нолбатова Э. Български творци от Украина: Иван Ненов // Філол. журн. 2017. № 1; Шевчук І. Иван Ненов: «Щастя – це щось таке, чого немає» // Одес. вісті. 2018, 22 груд.

І. М. Шевчук

НЕСЧ

Юліан-Ежи (Nies Julian Jer. 13. 10. 1908, м. Ряшів, нині Польща – 01. 10. 1939, м. Шебжежш нині Люблін. воєводства, Польща похов. у рідному місті) – польський історик, архівіст. 1926 – кін. 2-у держ. г-зію в Ряшеві, 1929 вивчав історію і право на клос. ф-ті та у Школі політ. на при правн. ф-ті Ягеллон. ун-т Кракові. 1933 здобув доктора історії за працю «Młodość ostniego elekta St. A. Poniatowskiego 1732–1764» (опубл. у вид. «Pse Krakowskiego oddziału PTT Kraków, 1935, № 11). Від 19 мешкав у Луцьку, де очолював міську публічну б-ку. Організатор наук. життя на Волині: один фундаторів (1935), секр. і кер. і манітар. комісії Волин. т-ва приятелів наук, що опікувалася гблнч. б-кою та Волин. музеєм (гредав до нього значну кількість фото, що мають етногр. цінність). Описував і каталогізував рукописи та стародруки в книгзбірнях й архівах краю. Автор низки студій з історії Воли надрук. у місц. часописах «Znic «Rocznik Wołyński», «Ziemia Wołyńska» та ін., а також нарисів історії Ряшева «Rzeszowskie Sasów» (Rzeszów, 1938). Від 19 перебував на військ. службі польс. армії. На поч. 2-ї світ. війв важко поранений у боях із ніцями, помер від ран.

Літ.: W. J. Konopczyński. Niech // Kwialnik Historyczny. 1945. R. 53; Polski Słownik Biograficzny. T. 22. Wrocław, 1977

О. В. Яс

«НІВА»

– двотижневик (1904–14), місячник (1916–18, 1920–39), привсечений церковним і суспільним справам. Видавали 1904–39 Львові редакц. ком-т (1906–14) Т-во св. апостола Павла (1921–29), Львів. греко-катол. архієпихія (1929–33), Богослов. наут-во (1933–39). Ред.: Я. Левицкий (1904–07, 1911–17, 1918), Д. Яремко (1907–08), О. Воляський (1908–09), О. Малицький (1909–10), Г. Костельник (1912–29), П. Хомин (1929–38), П. Кізіцький (1938–39). Усього – 5 чисел, деякі конфісковано. Публікували наук. статті з проблем богослов'я та історії Церкви, філософії, культурології, а такс дописи, інформ. й дискус. матеріали, проповіді. Ред. обстоювала духовні та матеріал. інтереси греко-катол. духовенства в Галіччині, виступала за єднання з Римом у вірі та водночас збереження сх. і нац. обрядових традицій.